
de 80%-grens in het vizier van de fiscus

Kempische Verzekeringskring

5 december 2023

Paul Van Eesbeeck

juridisch adviseur – vennoot Vereycken & Vereycken Legal bv
docent KULeuven

ondervoorzitter Commissie Aanvullende Pensioenen
paul.vaneesbeeck@vereycken.be

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopte verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopde verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

Er komt geen hervorming

Er is veel 'gedoe' geweest over de 2de pijler

- Rapporten Hoge Raad Financiën (6.5.2020) en Rekenhof (18.11.2020) hebben allerhande (vermeende?) misbruiken (vooral inzake backservicefinanciering) en oncontroleerbaarheid van de 80%-grens gehekeld
- Minister Lalieux had al in 2021 aangekondigd de tweede pijler 'socialer en rechtvaardiger' te willen maken
 - **Progressiviteit inbouwen in eindtaxatie pensioenkapitaal**
 - cf. verklaringen minister van Pensioenen in februari-maart 2023, nader 'geconcretiseerd' op 18 april 2023, en later nog herhaald
 - kwam *niet* voor in voorontwerp van belastinghervorming Van Peteghem (zie verder), maar wel impliciet in zijn 'blauwdruk' → **dit idee is afgevoerd**
 - Olifant heeft uiteindelijk een muis gebaard, met de beslissing tot **verdubbeling van de Wijninckxbijdrage 3% → 6%** (zie verder)

Er komt geen hervorming

Verdubbeling Wijninckxbijdrage: 3% → 6%

- Is eerder te beschouwen als een 'verhoogde premietaks' dan als een 'hogere eindtaxatie' van het pensioenkapitaal, en dan enkel op (zeer) 'zware' pensioenplannen
 - De Wijninckxbijdrage is verschuldigd op de (rendementsgezuiverde) jaarlijkse reserve-aangroei, maar enkel als de 'Wijninckxdrempel' overschreden is (die drempel is gelinkt aan het max. ambtenarenpensioen)
 - Gelet op die 'drempel' betreft de Wijninckxbijdrage in de praktijk **enkel** aangeslotenen die over hun hele loopbaan **tweedepijlerpensioenkapitalen** aan het opbouwen zijn **van ongeveer € 1,5 à 2 Mio** (of meer)
 - **De Wijninckxbijdrage trof in 2022 in heel België hooguit zo'n 2500 werknemers en bedrijfsleiders (< 1 ‰), zo meldt De Tijd !**
- De Wijninckxbijdrage is verschuldigd door de vennootschap en is net zoals de premietaks van 4,4% aftrekbaar in de VenB
- De verdubbeling van de Wijninckxbijdrage zou **pas in 2028** ingaan
 - Omwille van de oproep van de sociale partners aan de overheid om tot 2028 een 'fiscale *standstill*' te honoreren in de 2de pijler
 - Gelet op de werking van de Wijninckxbijdrage is er, in tegenstelling tot een verhoging van de eindtaxatie, geen 'retroactieve werking'

Er komt geen hervorming

Er is veel 'gedoe' geweest over de 2de pijler

- Minister Van Peteghem heeft op 2.3.2023 zijn 'voorontwerp' van fiscale hervorming bekendgemaakt, met een aantal *eyecatchers* inzake aanvullende pensioenen
 - Opheffing 'klassiek langetermijnsparen' (3de pijler)
 - Vervanging van '80%-grens' door '12/32%-grens'
 - maximum aftrekbare premie (incl. VAPZ) = $12\%S1 + 32\%S2$, waarbij:
 - S1 = deel van de bezoldiging < 'pensioenplafond'
 - S2 = deel van de bezoldiging > 'pensioenplafond'
 - zeer beperkte backservicefinancieringsmogelijkheid ('rugzak')
-
- ook die ideeën zijn afgevoerd

Er komt geen hervorming

Geen belastinghervorming, maar wel verscherping van belastingcontroles

- 80%-grens prijkt op *short list* van prioritaire controledomeinen
 - Nieuwe richtlijnen belastingadministratie inzake 80%-grens
 - Geraamd wettelijk pensioen te verrekenen in de 80%-grens
 - Structurele verrekening in de 80%-grens van aanvullende pensioenen opgebouwd in vorige ondernemingen
 - Sanctie bij gebrek aan regelmatige en maandelijkse bezoldiging
 - ...
- (zie verder)

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopde verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

80%-grens

Filosofie

- IPT-premies zijn slechts fiscaal aftrekbaar voor de vennootschap in de mate dat de uitkering bij pensionering die ermee opgebouwd wordt, uitgedrukt in jaarlijkse rente, met inbegrip van het wettelijk pensioen en van andere tweedepijlerpensioenen, niet hoger uitvalt dan 80% van de laatste normale brutojaarbezoldiging, dit alles voor een 'volledige loopbaan'
- **Waarschuwing**
 - 80%-grens is geen exacte wetenschap
 - Sinds enkele jaren werden belastingcontroles aangescherpt
 - Een aantal 'gangbare marktpraktijken' die hierna belicht worden, worden bij die controles soms in vraag gesteld

80%-grens

de 80%-grensformule (in kapitaal)

$$APK \leq [[(80\% \text{ BJB} - \text{WP}) \times T/N] - \text{EPR}_{\text{andere}}] \times \text{COEF}$$

- APK: (verwacht) aanvullend pensioen uitgedrukt in kapitaal
- BJB: (laatste) normale brutojaarbezoldiging
- WP: (geraamd) wettelijk rustpensioen
- T: aantal reeds gepresteerde en nog te presteren jaren
 - aantal in de vennootschap al gepresteerde en nog te presteren jaren
 - + *optioneel* maximum 10 backservicejaren buiten de vennootschap
- N: normale duur van volledige beroepsloopbaan (40 jaar)
- T/N: 'loopbaanbreuk'
- $\text{EPR}_{\text{andere}}$: (verwachte) andere tweedepijlerpensioenen uitgedrukt in jaarrente
- COEF: omzettingscoëfficiënt van rente in kapitaal

80%-grens

Controletijdstip

- Telkens wanneer de vennootschap ‘iets aftrekt’
 - IPT-verzekering / groepsverzekering: enkel tijdens opbouwfase (fiscaal annualiteitsbeginsel → fiscaal klikmechanisme)
 - Onderhandse pensioenbelofte
 - tijdens opbouwfase (verboden sinds 2012)
 - bij latere uitkering (‘eindcontrole’ = soms probleem)
(onderhandse pensioenbelofte hierna niet verder besproken)

80%-grens

Sancties bij overschrijding 80%-grens

- Excedentair gedeelte van de *pensioenpremie* is niet aftrekbaar voor vennootschap ('verworpen uitgave' - 'VU')
 - Normaal: 'regel van drie' (zie boek voor concrete berekeningswijze)
 - Geen invloed op belastingregime later pensioenkapitaal
 - Taxatie van IPT-premie als VVAA bij bedrijfsleider ?
(zie ook verder)
 - Bij overschrijding van de 80%-grens ter gelegenheid van de omvorming van onderhandse pensioenbelofte naar IPT-verzekering
 - Indien (of in de mate dat) de pensioenpremies geen betrekking hebben op 'regelmatige en maandelijkse bezoldigingen' (draagwijdte ?)
 - Bij loutere overschrijding van de 80%-grens (???)
- dubbele sanctie (VU bij vennootschap en VVAA bij bedrijfsleider)?

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopde verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

80%-grens

de 80%-grensformule (in kapitaal)

$$APK \leq [[(80\% \mathbf{BJB} - WP) \times T/N] - EPR_{\text{andere}}] \times \text{COEF}$$

- APK: (verwacht) aanvullend pensioen uitgedrukt in kapitaal
- **BJB**: (laatste) normale brutojaarbezoldiging
- WP: (geraamd) wettelijk rustpensioen
- T: aantal reeds gepresteerde en nog te presteren jaren
 - aantal in de vennootschap al gepresteerde en nog te presteren jaren
 - + *optioneel* maximum 10 backservicejaren buiten de vennootschap
- N: normale duur van volledige beroepsloopbaan (40 jaar)
- T/N: 'loopbaanbreuk'
- EPR_{andere} : (verwachte) andere tweedepijlerpensioenen uitgedrukt in jaarrente
- COEF: omzettingscoëfficiënt van rente in kapitaal

Referentiebezoldiging

(Laatste) normale brutojaarbezoldiging

- IPT-verzekering: bezoldiging van betreffend (boek)jaar
- ‘Normaal’: opletten met loonsverhogingen, vooral naar einde loopbaan toe
- Bruto: vóór aftrek van persoonlijke sociale bijdragen, beroepskosten en belastingen
- ‘Regelmatige en maandelijkse bezoldiging’
 - regelmatig betaald of toegekend (‘gelijke spreiding’)
 - minstens maandelijks betaald of toegekend
 - betaald of toegekend vóór einde belastbaar tijdperk waarin ertoe aanleiding gevende beroepsactiviteit werd uitgeoefend
 - door de vennootschap op de resultaten van dat tijdperk aangerekend
→ **dus: geen twee voorwaarden maar vier voorwaarden**
- ‘Regelmatige en maandelijkse bezoldiging’
 - is niet alleen een aftrekvoorwaarde voor de vennootschap ...
 - ... maar ook een voorwaarde om te vermijden dat de IPT-premies onmiddellijk belastbaar zijn als VVAA voor de bedrijfsleider

Referentiebezoldiging

(Laatste) normale brutojaarbezoldiging

- Opgelet: Indien (of zelfs in de mate dat ?) de bedrijfsleider *geen* 'regelmatige en maandelijkse bezoldiging' geniet, zijn groeps- en IPT-vennootschapspremies mogelijk – ook? – een als bezoldiging belastbaar voordeel van alle aard voor de bedrijfsleider
 - Nieuw standpunt van de belastingadministratie (?): dubbele sanctie
 - niet-afrekbaarheid van de IPT-premies voor de vennootschap
 - taxatie van de IPT-premies als voordeel van alle aard bij de bedrijfsleider (cf. Rb. Brugge 7.11.2022 en 3.4.2023 – zie ook hoger)
 - belang van effectieve en adequate maandelijkse boeking *als bezoldiging* (en dus niet via debet rekening-courant) en liefst ook effectieve maandelijkse uitbetaling + periodieke inhouding en aangifte van de bedrijfsvoorheffing, ook m.b.t. de 'voordelen in natura'
- Tolerantie voor bedrijfsleiders die in de coronajaren 2020 en 2021 tijdelijk hun bezoldiging hebben onderbroken (met genot overbruggingsrecht)

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopde verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

80%-grens

de 80%-grensformule (in kapitaal)

$$APK \leq [[(80\% \text{ BJB} - \mathbf{WP}) \times T/N] - EPR_{\text{andere}}] \times \text{COEF}$$

- APK: (verwacht) aanvullend pensioen uitgedrukt in kapitaal
- BJB: (laatste) normale brutojaarbezoldiging
- **WP**: (geraamd) wettelijk rustpensioen
- T: aantal reeds gepresteerde en nog te presteren jaren
 - aantal in de vennootschap al gepresteerde en nog te presteren jaren
 - + *optioneel* maximum 10 backservicejaren buiten de vennootschap
- N: normale duur van volledige beroepsloopbaan (40 jaar)
- T/N: 'loopbaanbreuk'
- EPR_{andere} : (verwachte) andere tweedepijlerpensioenen uitgedrukt in jaarrente
- COEF: omzettingscoëfficiënt van rente in kapitaal

Geraamd wettelijk pensioen

Geraamd wettelijk pensioen bedrijfsleiders

- 'Vroeger'
 - Zelfstandige bedrijfsleiders: **25%** van de brutojaarbezoldiging, met minimum en maximum
 - minimum (2022): € 17.332,32
 - maximum (2022): € 18.363,64
(eigen berekening op basis van de naar 2022 toe doorgetrokken 'oude methodologie' van de belastingadministratie)
 - Werknemers: **50%** van de brutojaarbezoldiging, met maximum van € 35.759,99 in 2022
(bedrag 2023 is nog te bevestigen door de belastingadministratie)
→ voor werknemers is dat 'vandaag' ook nog zo

Geraamd wettelijk pensioen

Geraamd wettelijk pensioen bedrijfsleiders

- Nieuwe richtlijnen van de belastingadministratie
 - Nieuwe richtlijnen van de belastingadministratie kaderen in de *graduele* optrekking van het wettelijk zelfstandigenpensioen tot het niveau van het wettelijk werknemerspensioen (schrapping van de 'correctiecoëfficiënt van 0,691542' voor de 'pensioenvestigende' activiteitsjaren gepresteerd vanaf 2021)
 - Hiernaast ook stelselmatige verhoging, *bovenop de inflatie*, van het minimumpensioen en het maximumpensioen in 2021, 2022 en 2023
 - Hiernaast ook hoge inflatie in 2021 (met weerslag op geraamd wettelijk pensioen in 2022) en torenhoge inflatie in 2022 (met weerslag op geraamd wettelijk pensioen in 2023)
→ en dit, in combinatie met een vaak stagnerende bezoldiging bij zelfstandige bedrijfsleiders

Nieuwe richtlijnen van de belastingadministratie hebben retroactieve werking naar 2021!

Geraamd wettelijk pensioen

Geraamd wettelijk pensioen bedrijfsleiders

overzicht van de nieuwe administratieve richtlijnen ter berekening van het geraamd wettelijk pensioen voor de controlejaren 2021, 2022 en 2023

in de 80%-grens te verrekenen geraamd wettelijk zelfstandigenpensioen

	loopbaanjaren < 2021 als zelfstandige (25% bezoldiging 2020)	loopbaanjaren < 2021 als werknemer loopbaanjaren ≥ 2021 (50% bezoldiging controlejaar)
	<u>2021</u>	
minimumpensioen	€ 15.911,02	
maximumpensioen	€ 17.948,22	€ 35.896,43
	<u>2022</u>	
minimumpensioen	€ 17.332,32 (+ 8,9%)	
maximumpensioen	€ 19.118,37 (+ 6,5%)	€ 38.236,74 (+ 6,5%)
	<u>2023(*)</u>	
minimumpensioen	€ 19.643,99 (+ 13,3%)	
maximumpensioen	€ 21.610,26 (+ 13,0%)	€ 43.220,52 (+ 13,0%)

(*) de bedragen voor 2023 gelden onder alle voorbehoud

Geraamd wettelijk pensioen

Geraamd wettelijk pensioen bedrijfsleiders

- **Effect nieuwe richtlijnen: illustratie 1**
 - Loopbaan van 45 jaar (van 22 j. tot 67 j.)
 - van 22 j. (2000) tot 37 j. (2015): zelfstandige zonder vennootschap
 - sinds 2015: zelfstandige bedrijfsleider van vennootschap, met een (sinds 2020 onveranderde) **brutojaarbezoldiging van € 60.000**
- ‘**Oude**’ berekeningswijze 80%-grens voor het jaar 2022

$$[(0,8 \times 60.000) - 17.332,32] \times 40/40 \times 16,1004 = \underline{\underline{\text{€ } 493.761,92}}$$
- ‘**Nieuwe**’ berekeningswijze 80%-grens voor het jaar 2022

$$[(0,8 \times 60.000) - 24.088,42^{(*)}] \times 40/40 \times 16,1004 = \underline{\underline{\text{€ } 384.986,00}}$$

(*) (€ 17.332,32 x 21/45) + (€ 30.000,00 x 24/45)
- ‘**Nieuwe**’ berekeningswijze 80%-grens voor het jaar 2023

$$[(0,8 \times 60.000) - 25.167,20^{(*)}] \times 40/40 \times 16,1004 = \underline{\underline{\text{€ } 367.617,21}}$$

(*) (€ 19.643,99 x 21/45) + (€ 30.000,00 x 24/45)

Geraamd wettelijk pensioen

Geraamd wettelijk pensioen bedrijfsleiders

- **Effect nieuwe richtlijnen: illustratie 2**
 - Loopbaan van 45 jaar (van 22 j. tot 67 j.)
 - van 22 j. (2000) tot 37 j. (2015): zelfstandige zonder vennootschap
 - sinds 2015: zelfstandige bedrijfsleider van vennootschap, met een (sinds 2020 onveranderde) **brutojaarbezoldiging van € 100.000**
- ‘**Oude**’ berekeningswijze 80%-grens voor het jaar 2022

$$[(0,8 \times 100.000) - 18.363,64] \times 40/40 \times 16,1004 = \underline{\underline{\text{€ } 992.370,05}}$$
- ‘**Nieuwe**’ berekeningswijze 80%-grens voor het jaar 2022

$$[(0,8 \times 100.000) - 29.314,84^{(*)}] \times 40/40 \times 16,1004 = \underline{\underline{\text{€ } 816.051,35}}$$

(*) (€ 19.118,37 x 21/45) + (€ 38.236,74 x 24/45)
- ‘**Nieuwe**’ berekeningswijze 80%-grens voor het jaar 2023

$$[(0,8 \times 100.000) - 33.135,73^{(*)}] \times 40/40 \times 16,1004 = \underline{\underline{\text{€ } 754.533,49}}$$

(*) (€ 21.610,26 x 21/45) + (€ 43.220,52 x 24/45)

Geraamd wettelijk pensioen

Geraamd wettelijk pensioen bedrijfsleiders

- Kernvraag: mag men het geraamd wettelijk pensioen uit 'MyPension.be' hanteren voor de 80%-grensberekening?
 - Het geraamd wettelijk pensioen in *MyPension.be* zal, vooral dan voor 'meerverdieners', vaak (fiks) lager uitvallen dan het wettelijk pensioen berekend volgens de nieuwe richtlijnen van de belastingadministratie (die in bepaalde situaties leiden tot een ruime overschatting van het wettelijk pensioen)
 - De hantering van het geschat wettelijk pensioen volgens *MyPension.be* lijkt ons *op termijn* onafwendbaar, maar voorlopig stelt de belastingadministratie zich, om nogal duistere redenen, terughoudend op (eigen onderlijning)

"In de huidige stand van zaken zal de FOD Financiën zich niet baseren op de gegevens van MyPension.be. Terzake wordt er aan herinnerd dat de raming van het wettelijk pensioen een benadering is en dat het bijgevolg toegelaten blijft een bedrag te gebruiken dat nauwer aansluit bij het werkelijk wettelijk pensioenbedrag"

- Opletten met misvatting dat *MyPension.be* steevast een lager geschat wettelijk pensioen geeft t.o.v. nieuwe ramingsmethode fiscus

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopde verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

80%-grens

de 80%-grensformule (in kapitaal)

$$APK \leq [[(80\% \text{ BJB} - \text{WP}) \times \text{T/N}] - \text{EPR}_{\text{andere}}] \times \text{COEF}$$

- APK: (verwacht) aanvullend pensioen uitgedrukt in kapitaal
- BJB: (laatste) normale brutojaarbezoldiging
- WP: (geraamd) wettelijk rustpensioen
- **T**: aantal reeds gepresteerde en nog te presteren jaren
 - aantal in de vennootschap al gepresteerde en nog te presteren jaren
 - + *optioneel* maximum 10 backservicejaren buiten de vennootschap
- N: normale duur van volledige beroepsloopbaan (40 jaar)
- T/N: 'loopbaanbreuk'
- **EPR_{andere}**: (verwachte) andere tweedepijlerpensioenen uitgedrukt in jaarrente
- COEF: omzettingscoëfficiënt van rente in kapitaal

Pensioenen 'uit het verleden'

Pensioenen 'uit het verleden' verrekenen?

- Verschillende betwistingen zijn momenteel lopende over de verrekening in de 80%-grens van aanvullende pensioenen opgebouwd in vorige ondernemingen
 - Nieuw standpunt belastingadministratie
 - zelfs als er geen 10 backservicejaren buiten de onderneming worden gevaloriseerd, moeten toch alle in het verleden opgebouwde tweedepijlerpensioenen afgetrokken worden in het kader van de berekening van de 80%-grens
 - a fortiori (?): als er wel 10 backservicejaren buiten de onderneming worden gevaloriseerd moeten ook *alle* in het verleden opgebouwde tweedepijlerpensioenen afgetrokken worden in het kader van de 80%-grensberekening, en dit zelfs als ze betrekking hebben op een periode die langer is dan 10 jaar
 - = soort 'overkill': alle tweedepijlerpensioenen in Sigedis-databank DB2P worden mee betrokken in 80%-grensberekening, ongeacht de gevaloriseerde jaren in de teller van de loopbaanbreuk van de 80%-grens

Pensioenen 'uit het verleden'

Pensioenen 'uit het verleden' verrekenen?

- Nieuw standpunt belastingadministratie is 'moeilijk te vatten'
 - in de nieuwe benadering van de controleurs zou een aangeslotene die zijn loopbaan in verschillende ondernemingen doorbrengt een veel lager aanvullend pensioen kunnen opbouwen dan een aangeslotene die zijn hele loopbaan in één en dezelfde onderneming doorbrengt
 - bedrijfsleider heeft 25 j. gewerkt in vennootschap A, met opbouw premievrij pensioenkapitaal van € 250.000 (80%-grens over 40 j. = € 400.000)
 - bedrijfsleider gaat aan de slag in vennootschap B met toekomstige loopbaan van 15 j. en zonder valorisatie backservice: de 80%-grens in vennootschap B zou in de benadering van de controleurs een resultaat opleveren van $(€ 400.000 \times 15/40) - € 250.000 = € 0,00$ (???)
- dit merkwaardig gevolg van de nieuwe stelling van de belastingadministratie heeft aanleiding gegeven tot diverse prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (uitspraak GH verwacht in Q1/Q2 2024)

Inhoud

- Belastinghervorming inzake aanvullende pensioenen: *much ado about nothing*

- De 80%-grens in het vizier van de fiscus

- over het belang van een regelmatige en maandelijkse bezoldiging
- stijging wettelijk zelfstandigenpensioen slaat bres in 80%-grens
- verrekening in de 80%-grens van 'andere aanvullende pensioenen uit het verleden': brengt het Grondwettelijk Hof de verhoopde verlossing?
- de nieuwe Transparantiewet eist de nodige aandacht op

80%-grens

de 80%-grensformule (in kapitaal)

$$\mathbf{APK} \leq [[(80\% \text{ BJB} - \text{WP}) \times \text{T/N}] - \mathbf{EPR}_{\text{andere}}] \times \text{COEF}$$

- **APK:** (verwacht) aanvullend pensioen uitgedrukt in kapitaal
- BJB: (laatste) normale brutojaarbezoldiging
- WP: (geraamd) wettelijk rustpensioen
- T: aantal reeds gepresteerde en nog te presteren jaren
 - aantal in de vennootschap al gepresteerde en nog te presteren jaren
 - + *optioneel* maximum 10 backservicejaren buiten de vennootschap
- N: normale duur van volledige beroepsloopbaan (40 jaar)
- T/N: 'loopbaanbreuk'
- **EPR_{andere}:** (verwachte) andere tweedepijlerpensioenen uitgedrukt in jaarrente
- COEF: omzettingscoëfficiënt van rente in kapitaal

Huidige situatie

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- De pensioenwetgeving legt sinds 2016 op om het ‘verwacht pensioenkapitaal’ op de jaarlijkse pensioenfiche te vermelden (pensioenfiche → DB2P → *MyPension.be*) (aangezien het te verwachten pensioenkapitaal niet gekend is bij de premiebetaling – ook niet in tak 21, moet het ‘geraamd’ worden)
- Noch de fiscale wetgeving, noch de pensioenwetgeving reikt een rekenmethode aan ter berekening van het ‘verwacht pensioenkapitaal’
 - elke verzekeraar houdt er zijn eigen rekenmethode op na
- De fiscus heeft sinds 2018 toegang tot *MyPension.be*
- Een van de uitdrukkelijke doelstellingen van DB2P is om de controle van de 80%-grens te vergemakkelijken (cf. art. 306 ‘DB2P-wet’)
 - voor de controle van de 80%-grens hanteert de fiscus dit ‘verwacht pensioenkapitaal’

Nieuwe Transparantiewet

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- Nieuwe ‘Transparantiewet’ (*Staatsblad* 2 februari 2023)
 - Niet-fiscale wet – maar met belangrijke fiscale uitlopers – die tot doel heeft de aangeslotenen bij pensioenplannen van de tweede pijler beter te informeren
 - Vooral het onderdeel met betrekking tot de jaarlijkse pensioenfiche (omgedoopt tot ‘pensioenoverzicht’) weerhoudt de aandacht
 - drie projecties van het verwacht pensioenkapitaal (op 1 januari van elk jaar) (‘ongunstig scenario’, ‘meest realistisch scenario’ en ‘gunstig scenario’) projectie o.b.v. ‘meest realistisch scenario’ te hanteren voor 80%-grens?
 - het verwacht pensioenkapitaal is voortaan te berekenen op de wettelijke pensioenleeftijd (65, 66 of 67 jaar, i.f.v. het geboortjaar van de aangeslotene), *en dit onafhankelijk van de contractuele pensioenleeftijd*
 - er komt nog een K.B. met ‘FSMA-richtlijnen’ met betrekking tot de berekeningswijze van het verwacht pensioenkapitaal
 - inwerkingtreding wordt wellicht uitgesteld van 1.1.2024 → 1.1.2026

Nieuwe Transparantiewet

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- Nieuwe 'Transparantiewet' (*Staatsblad* 2 februari 2023)
 - De nieuwe Transparantiewet kan een **belangrijke fiscale impact hebben voor oude pensioenplannen met eindleeftijd 60 jaar** (en in mindere mate ook voor pensioenplannen met eindleeftijd 65 jaar)
 - huidige projectie op 60 jaar → projectie op 65/66/67 jaar
 - zal de projectie op 65/66/67 jaar al dan niet rekening houden met de hypothese dat de premiebetaling doorloopt tot 65/66/67 jaar?
 - met welk rendement tussen 60 (65) en 65/66/67 jaar zal de projectie rekening houden (in tak 21, in tak 23)?
 - dit houdt o.i. voor contracten met eindleeftijd 60 jaar ook in dat:
 - de omzettingscoëfficiënt van rente in kapitaal zakt van 18,3749 → 16,1004 (of van 15,6389 → 13,4282 voor 'alleenstaanden')
 - de teller van de loopbaanbreuk met 5/6/7 jaar verhoogd wordt, zonder evenwel hoger uit te mogen komen dan 40 jaar
 - **wat voorafgaat en wat volgt is ook van belang voor de andere in de 80%-grens te verrekenen tweedepijlerpensioenen (VAPZ, Riziv, ...)**

Nieuwe Transparantiewet

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- Nieuwe ‘Transparantiewet’ (*Staatsblad* 2 februari 2023)
 - Cijfervoorbeeld IPT-verzekering met eindleeftijd 60 j.: gegevens
 - bedrijfsleider is 50 jaar oud → wettelijke pensioenleeftijd = 67 jaar
 - IPT-verzekering met eindleeftijd 60 jaar
 - jaarpremie (excl. premietaks en instapkost): € 10.000
 - verwacht pensioenkapitaal ‘2023’ op 60 jaar: € 250.000
 - Cijfervoorbeeld: mogelijke impact Transparantiewet (kan anders zijn i.f.v. voormeld – nog uit te vaardigen – uitvoerings-KB)
 - rekenhypothesen
 - verdere premiebetaling van € 10.000 tot 67 jaar
 - jaarrendement op de pensioenreserve tussen 60 en 67 jaar: 1,75%
 - verwacht pensioenkapitaal ‘2024’ op 67 jaar: € 250.000 → € 360.000

Nieuwe Transparantiewet

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- Nieuwe ‘Transparantiewet’ (*Staatsblad* 2 februari 2023)
 - Los van – en dus bovenop het effect van – de nieuwe ‘projectieleeftijd’ (wettelijke pensioenleeftijd van 65, 66 of 67 jaar, i.f.v. het geboortejaar van de aangeslotene, *en dit onafhankelijk van de contractuele pensioenleeftijd* – zie hoger), kan ook de nieuwe berekeningswijze van het verwacht pensioenkapitaal volgens de nog bij K.B. vast te leggen parameters (zie hoger) een impact hebben in de mate dat die nieuwe berekeningswijze zou afwijken van de huidige berekeningswijze die elke verzekeraar hanteert

Nieuwe Transparantiewet

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- Nieuwe ‘Transparantiewet’ (*Staatsblad* 2 februari 2023)
 - De nieuwe berekeningswijze van het verwacht pensioenkapitaal kan o.i. al gevolgen hebben voor de 80%-grensberekening in het jaar vóór diens inwerkingtreding (dus al in 2025 indien inwerkingtreding in 2026)
 - aan de basis is het al niet duidelijk of de berekening over jaar N geschiedt o.b.v. verwacht pensioenkapitaal op 1.1.N of op 1.1. N+1
 - de Memorie van toelichting van de Transparantiewet geeft aan dat de projectie op 1.1.N de toestand weergeeft op 1.1.N om 0 uur, en dat “*gebeurtenissen op 1 januari dus niet in aanmerking genomen worden*”
 - moet hieruit afgeleid worden dat de projectie op 1.1.N in wezen het verwacht pensioenkapitaal weergeeft op 31.12.N-1 om 24u?
 - IPT-verzekering met eindleeftijd 65 jaar, gesloten in 2025
 - IPT-verzekering verhoogd of *gedownsized* in 2025
 - ...

Nieuwe Transparantiewet

Berekening verwacht pensioenkapitaal

- Nieuwe 'Transparantiewet' (*Staatsblad* 2 februari 2023)
 - De nieuwe berekeningswijze van het verwacht pensioenkapitaal zou wel eens het definitief **einde** kunnen inluiden **van de '20%-vuistregel' ter forfaitaire raming van de winstdeling** en, in het zog, de hele 80%-grensbenadering hertekenen die de verzekeraars hanteren in het kader van hun attesteringsplicht

voor verdere vragen

paul.vaneesbeeck@vereycken.be

+32 (0)476 582 905